

АНАЛІТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВТОМИ ОПЕРАТОРА

Злепко С.М., Московко М.В., Костішин С.В.

Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

В роботі розглянуті питання щодо причин виникнення та основних фаз протікання та прояву втоми. Наведена класифікація стадій втоми, методи і способи профілактики втоми в операторів.

В останні роки значно зросла вага науково-практичних питань, пов'язаних із надійністю та ефективністю професійної діяльності фахівців, які працюють у важких і напружених умовах. Визначення цих категорій являється одним з найбільш важливих елементів готовності до належного виконання професійних завдань в умовах професійного стресу, що має місце в багатьох професіях операторського спрямування.

Надійність та ефективність діяльності оператора знаходяться в прямій залежності від його стану. Сукупність оцінювання цих параметрів дозволяє вийти на нову категорію – рівень працездатності. Відомо, що працездатність не являється постійною величиною. Вона змінюється в процесі виконання роботи. Таким чином, визначаючи рівень втоми оператора, можна проаналізувати динаміку його працездатності. Зміна залежить від індивідуальних особливостей оператора, рівня його підготовки, його дій, організації робочого місця і т.д.

Одним із перспективних шляхів вирішення зазначеної проблеми є розробка і вдосконалення засобів психофізіологічного забезпечення діяльності операторів.

На сьогоднішній день дослідники володіють значною кількістю методів, які дозволяють оцінювати зміни функціонального стану організму. Основну увагу приділяють оцінюванню роботи серцево-судинної системи. Її реакція на навантаження під час виконання операторської роботи, повинна оцінюватися шляхом порівняння протягом певного часу частоти серцевих скорочень і артеріального тиску з нормованими величинами, що відображають ступінь працездатності конкретної людини. Значиму діагностичну інформацію можуть надавати шкірно-гальванічна реакція та фотоплетизмограма.

Тому, ефективніше збереження працездатності в умовах постійного впливу стресорів різноманітної природи, можливо лише за рахунок динамічного контролю за психофізіологічними резервами, що забезпечують компенсацію порушення функцій та систем організму.